

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Íde intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

A kisiparosok helyzete.

Hazánk pusztuló néposztályai közé tartozik egyebek közt a kisiparos. Sokat beszélnek, sokat írnak a helyzetéről, a melyet meg kellene javítani, de az a sok beszéd elhangzik, a sok írás írott malaszt marad; a kisiparos pedig pusztul tovább.

Pusztulásának legfőbb oka a közgazdasági és társadalmi viszonyok megváltozásában rejlik. A találmányok, a gépek ugyan alapjában véve megkönnyítik a munkát, de egész társadalmi osztályok szájából kivették a kenyeret, valóságos irtóháborút folytattak egyes csoportok ellen, a melyek előbb munkájuk után jólétben élve, most a könnyű, tömeges munka folytán fölöslegessé váltak. A szabadipar ugyan könnyebbé tette az ipar gyakorlását, de mivel kellő képesség nélkül belefoghat bárki, azért rendkívül megsaporította a kontárok számát és megrendítette az iparművek szoliditására helyezett bizalmat.

Nem volt meg a kellő átmenet a régi közgazdasági és társadalmi viszonyokról az újakra, ezért szenvednek évtizedeken keresztül egész társadalmi osztályok. Vermestéjű radikálisok egyoldalú álmái ostobán belezökentették a fejlődés és haladás kerekét az egyik végletből a másikba és ezeknek az elfogult álmódóknek áldozatai egész társadalmi osztályok, többek közt a kisiparosok osztálya.

Pedig a magyar kisiparos mindig megbízható és becsületes hazafi volt és jó munkát végezett.

Mikor a haza veszélyben volt, a kisiparos szolgáltatta a honvédő katonaságnak a zömét, fiai lelkesen állottak a zászló alá és a magyar kisiparos lelkesedve, áldozatra készen kísérte figyelmével az eseményeket, rokonszenvével mindig a hazafias irányba fordulva.

Ha a régi világban írók, művészek pártolásáról volt szó, bizony igen sokszor a kisiparozhoz kellett fordulniok és az ő körében meghuzódniok, mert ott tárt karokkal fogadták azt, a mi magyar. A csizmadiák, timárok, szüesök, gombkötők, csutorások, asztalosok, lakatosok, pékek, hentesek, nyomdászok és más kisiparosok mindig becsületes, vallásos jó hazafiak voltak és belőlük a legritkább esetben gyarapodott a hazaárulók sora.

Ma is hol találunk a magyar nemzet ügyét lelkesebben szolgáló polgárokat, mint a kisiparosok soraiban?

Ő rajtuk nem változtat az, hogy szociáldemokraták, szabadgondolkozók, meg egyéb jelszavakon nyargaló ujkori basibozukok gunyolják őket „hazaffy” néven, vagy még alábbvaló módon „hazafieh” néven, ennek a szónak utolsó része tudvalevőleg németül barmot jelent. Dieső és illő találmány azért, mert a haza az ilyen két megtüri kebelében!

Miért nincs afrikai gyarmatunk, hogy ott az ilyen türelmetlen, gunyolódó, veszekedő ujkori apostolok egymást boldogitanák kiforratlan eszméikkel?

A magyar kisiparos évtizedek óta vár és tűr, hogy helyzetén segítsenek.

Helyette, ipar neve alatt, többnyire a gyáripart támogatják engedelményekkel, prémiumokkal, mindenféle kedvezményekkel. Miért? Mert a gyáripar mutatós, látványos dolog, a mivel dicsekedni lehet; a kisiparosnak pedig a hosszú türésénél csak a hazafisága nagyobb.

Ne kívánjuk a kisiparostól azt, hogy megszokott önállóságát otthagya, csekély bérért a gyáripar szolgálatába álljon. Hazánknak, nemzetünknek is az az első és legfontosabb érdeke, hogy lehetőleg szaporítsuk az önálló existenciák számát. Hogy megállítsuk a romlást, a mely a birtokos osztály sorait nagyon megti-

zedelte, de gátat vessünk valahára annak az áramlatnak is, a mely a derék kisiparos osztályt végső pusztulással fenyegeti. Állam, társadalom, törvényhatóságok, ipartestületek és egyesek tegyék meg e téren kötelességüket, mert a kisiparos osztály jelentékeny része máris elpusztult, egy jó nagyrésze pedig már a munkája után nem tud megélni, hanem részben gazdálkodás és melléktoglalkozások után néz.

Pedig a kisiparra szükség van és szükség lesz mindig, mert a gyáripar csak egyes, nagyban értékesíthető termékeket képes produkálni, a kisiparnak mindig fennmarad a tér ott, a hol finomabb kivitelű, jobb, erősebb, vagy művészesebb munkára van szükség, mert a gyár egyoldalulag, egyformán működik, míg az ember a szellemének sajátosságait önheti munkájába.

De ezen a téren a kisiparost segíteni, gyámolítani kell. Meg kell neki mutatni a boldogulás útjait. Szövetségbe kell őket vonni és szövetségeiket jó tanácsal, anyagi segítséggel támogatni, míg megerősödnek. Gondoskodni kell róluk, hogy aggkorukban munkájuk után tisztességes nyugalom legyen részük. Ezen a téren máris vannak városunkban segítő egyesületek és országos nyugdíj- és segélybiztosító egyesületek, a hol heti befizetés mellett baleset vagy aggkor esetén a megélhetését biztosíthatja. Ezeket fejleszteni, gyarapítani, terjeszteni kell.

De elsősorban arról kell gondoskodni, hogy az évtizedekkel ezelőtt virágzó magyar kisipar el ne pusztuljon a mi nemtörődésünk miatt. Ne nézzük összetett kezekkel egy egész hazafias, derék, becsületes magyar néposztály elpusztulását. Pusztulásának ugyan nem mi vagyunk az okai, hanem elődeink hanyagsága, amikor nem törődtek azzal, hogy a hirtelen

Fischer, Móldvay és Neumann

ÁLTALÁNOS ÜGYNÖKI ÉS BIZOMÁNYI IRODÁJA.

A NORTH BRITISH AND MERCANTILE INSURANCE

COMPANY GÖMÖRMEGYEI FŐÜGYNÖKSÉGE.

A HOLLANDI ÉLETBIZTOSÍTÓ R-T. FŐÜGYNÖKSÉGE.

RIMASZOMBAT, KOSSUTH LAJOS-U. 2. I-ső EM.

TELEFON 54. SZÁM. TELEFON 54. SZÁM.

Közvetítünk:

jelzálogkölesönöket földbirtokokra, házakra és telkekre, építkezési kölcsönöket, conversiókat, ingatlanok vételét és eladását, bérleteket.

Elfogadunk:

parcellázások, finanszírozások valamint egyéb pénzügyi műveletek keresztülvételére vonatkozó megbízásokat.

Kieszközlünk:

személyi hitelt földbirtokosok, kereskedők, iparosok s hivatalnokok számára gyorsan és discrétén. — Tisztviselő kölcsönöket előkelő bankösszeköttetéseink révén kezes nélkül, előnyös feltételek mellett életbiztosítás s fizetlenség ellenében.

Saját jól felfogott érdeke, hogy bármely ügyes-bajos dolgában irodánkat felkeresse. — Felvilágosítás díjtalan. — Előzetes költségei nincsenek.

megváltozott viszonyok a legmagyarabb néposztályokat fogják megőrölni, mikor évtizedeken keresztül elmulasztottak a magyar kisiparos számára átmeneti helyzetet teremteni és mikor semmit sem tettek a magyar kisipar fejlesztésére, hanem minden támogatást, minden kedvezményt a gyáriparnak juttattak.

Városaink polgárságának zömét a derék kisiparos osztály szolgáltatja. Siessünk ennek segítségére minél előbb; ne várjuk meg, míg egy részük elpusztul a küzdelemben, más részük pedig elernyedve behull a mérges maszlagot hintő szociáldemokrácia karjaiba!

De ezen a téren tenni kell, a tettek órája ütött: nemzetünk legjobbjai mutassák meg, hogy ezt a hazafias, derék magyar néposztályt biztosítják a jövő fejlődésnek.

— *hz* —

Széljegyzetek.

Csöppet sem szabad csodálkozni azon, hogyha az ember a kánikulában nem be, hanem eltekint. A hóguta kerülgeti az agyunk ernyedt idegeit s azért az észnek semmitéle elevensége nincsen. Azt lehet mondani, hogy ilyen rettenetes hőben az ész is csak úgy vegetál, mint a bárány a száraz avaron.

S ha ilyenkor, már t. i. a kánikulában, fölmerjük tenni azt a nagyon is merész kérdést, hogy tulajdonképpen mi is az élet, akkor bizony könnyen megesisik, hogy csak amolyan kánikulai feleleteket nyertünk. Sőt még az is megtörténik ilyenkor, amit a nagy német böles hirdetett: „ich frage nur, antworten ist nicht mein Amt.“ (Csak kérdezni tudok, de felelni nem.)

Hát nézzünk csak erre az életre! Mit látnak? Valóban csupa kérdést! Legelső kérdést az, hogy minek ez az egész? Minek?

Miért legyen ez a ház itt mellettem? Miért van ez a sok fa a piacon és miért magasabb a torony, mint pl. én vagyok? Miért van az úgy, hogy valóban úgy van?

Ha kinézek az ablakon, akkor látom, hogy egy leány megy a házuk előtt; boros üveget visz. Elmegy a kocsmába és onnan haza. Ott hon aztán isznak. Közbe isznak. Nagyokat; jókat; sokat. De miért van ez úgy, hogy így van?

Azután mikor elmegy egy ház előtt, akkor jön ki egy másik. Kezeit a kötője alatt tartja, és látszik rajta, hogy dolga nincsen, csak kijött szétnézni az utcára. De rögtön vissza megy házuk udvarára; az udvarból a szobába — unatkozni.

Alig hogy bement, már jön egy öreg ur pipával a száijában és nagyokat fujva halad tovább. Hova? Biztos, hogy nagy céljai nincsenek, hiszen az élet nagyon feületes.

Miután néhány lépést tett, találkozik valami suhanczal. Lovat vezet. A lóhoz eke van kötve s ez azt huzza. A suhancz pedig füttyül. Egyszerre csak valaki ezt mondja neki: jónapot. Ő meg erre azt feleli: adjon Isten. Azután tovább megy. Több semmi nem történik. Minek ez?

Ezekkel kapcsolatban a Rimában számtalan sok ember fürdik. A patakokban sok kaeca, liba lubiczkol. A levegőben fecskék repülnek, varjak kóvályognak. A templomokban senki sincsen. Az irodákban ülnek; söröznek, irnak vagy számolnak. S a végén nem marad más, mint a kérdés: Minek ez?

Megtörténik pl. az is, hogy az utcákat „fertőtlenítik.“ Jön a kolera. Valami kolerairtó fluidum fehérlik a kövezeten. Persze ez szenzáció! Kolerarémítő szer. Mert a hatóságok mutatják, hogy borzasztó valami lehet az a kolera. Hát védekezni kell. S lám, igaz is: míg a kolera nem jön, addig ezek az intézkedések beválnak. Kolerában nem hal meg senki.

Ja igaz! Látni lehet azt is, hogy az utcákat locsolják. Pardon, csak a piacot. Ez is jó. Mert itt a kánikula. S úgy látszik, hogy a kánikulát mégis csak nagyobb bajnak tartják a koleránál, mert sürűbben locsolják a kövezetet

vizzel, mint mézszel. De azért a locsolás sem ér semmit. A hőség megmarad; a por fojt; a kánikula emelkedik s az emberek izzadnak.

Sokan azért úgy segítenek a dolgon, hogy kivonulnak holmi patakok, folyók mentén árnyas, hős hársfák alá. Ez a legujabb „párisi morál“, melynek kelendősege sok ábrándos ifjut és leányt ment meg hiábavaló sóvárgásoktól. Különösen a vasárnap délutánok mennyit tudnának erről beszélni. A szülők nem, mert hiszen mi van abban, hogy a nagy melegben elcsattan egy csók? Ugye? Mi? Csupa kérdés?

Nos és ez az élet? Mi ez? Minek ez? Fölületes, fölszínes élet! . . .

Hanem aztán, ha föl hagyunk a kánikulai benyomásokkal és eszünk erejét a dolgok mélyére helyezzük: egyszerre letűnik a fölszínről minden. Odanézzünk a háttérbe s látjuk az életnek titkos rugóit.

Akkor nem veszem tréfának a napot, holdat, csillagokat. Sem a fát, sem a bort, sem az ivást. Nem henczegek mikor koleráról van szó s tudom, hogyha a kánikulában megüt a guta, hát végem van.

Könnyelműen azt sem vehetem, ha itjaink kikezdi erkölcsi érzéseiket s nem bírnak magukkal. Nem, nem! Ilyenkor azt kell megfogadni, amit *Briveur* breton költő mond Párisról, hogy legteljesebben megtalálunk már a vidéken is mindent: az erényt és a bűnt. „Látni lehet az utcán apácákat és tisztátalan kéjhölgyeket. S ha akarod, hogy eszed ezt megértse, szállj le mint *Dante* a pokol fenekére!“

Biztos, hogy itt okoskodni kell! S ha föl fedeztük a filozófiával a bajok okait: befogjuk látni, hogy az emberiség, mint többség áldozat. Áldozata azoknak az eszméknek, melyeket neki hirdetnek, melyeknek körében él. Befogjuk látni, hogy miként huzódnak a világfejlődés szálai: rendszerekből, eszmékből. Ezek összekuszálják a világot s bizony sok helyen hurokká alakulnak s akik beléjük kerülnek, megtuladnak.

Hány szegény lélek jár úgy, mint a lépre került galamb! Mikor a lépen van, még nem tudja, hogy fogva van, csak eszi a csalétkes buzaszemet. Csak mikor jóllakott és el akar röpülni, akkor csapja meg a halálérzet borzalma, mert tudja, hogy örökre fogoly!

Ez a mai világ bukott lelkeinek is képe. És bizony van még filozófia, mely ezt látja és mely nem olyan kétségbeesett bölcsélet, mint *Byroné*, aki azt mondja, hogy: „mikor filozófiám magamra hagy, akkor forró könyvek nedvesítik bágyadt szememet“, mert ő mindent a bölcsellettől, jobban mondva saját eszéből várt.

Hanem az a helyes világfölfogás, mely ott lebeg erkölcsi életünk fölött s mely azt mondja vádként, mit ugyancsak *Byron* késői önbevalomása alapján állít: „sajnos, hogy ifju korunkban rendesen helytelenül pazaroljuk el erőnket. Szívünk talajából a gyengéd érzelmek illatos virágjait könnyelműen kitépjük s helyükbe vadócot ültetünk, mely mérget lehel ki“ . . .

Farcy György, *Cousin* Viktor tanítványa, azt írja Nápolyról, hogy ott olyan erős érzéki-ség uralkodik, hogy a legerősebb sziveket is törbe ejti. „A régiiek szerint Nápoly egy Sirénnek sirja felett épült, aki szüzességével hitét is elvesztette“ . . .

Ez a példabeszéd néplélektani igazság. Világosan tejezi ki azt a tényt, hogy hol és mikor kezdődik az erkölcsi lazulásnak hullatoltja és mi az egytűvé tartozandóság világtörténelme, ténye. *Erköles és hit. Hitetlenség és erkölestelenség.*

Vagy ezeket a kánikula okozza???

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

Személyi hírek. Grót *Serényi* Béla földmivelésügyi miniszter mult szombaton délután automobilján putnoki birtokára érkezett s csak szerdán utazott vissza Budapestre.

Vármegyénk főispánja *Szentmiklóssy* Lászlót

tornaljai járási őröknek nevezte ki. A kinevezett a hivatalos esküt már letette.

Szombath György pénzügyi tanácsos, p. ü. igazgatóhelyettes mult héten, mint családjának kísérelője, Balatonberénybe utazott.

Az alispán itthon. *Lukács* Géza alispán szabadságáról f. hó 24-én érkezett haza és 25-én már elfoglalta hivatalát. Hivatalba lépése alkalmával a jegyzői karral és a többi szak-előadókkal referáltatott magának, a távolléte alkalmával elintéztet nevezetesebb ügydarabokról, különösen a közgyűlésen tárgyalt ügyeket vette sorra. Ez alkalommal helyettese *dr. Fernet* főjegyző és a többi előadók előtt elismerését és köszönetét nyilvánította, hogy távolléte alatt teljes buzgalommal és közmegelegedésre kellő szakértelemmel intézték el az ügyeket. Az egészségesen hazaérkezett népszerű alispánt felgyógyulása alkalmából számosan üdvözölték.

A bolgár királyné. *Ferdinand* bolgár király neje hétfőn délelőtt Pohorellára utazott. A különvonaton utazó királynét Fülektől *Bartos* Lajos losonczyi forgalmi főnökhelyettes kísérelte útján. A királyné gyermekeivel együtt utazott gömörmegyei birtokára, ahol már évek óta szoktak a nyarat tölteni.

Kinevezés. *Rozinay* Miklós joghallgatót, *Rozinay* György városi adótitst fiát Miskolcra nevezték ki a magyar államvasúthoz napidijas gyakornokká.

Traum Péter bucsuestélye. A szelidellkü pap: Traum Péter tiszteletére folyó hó 23-án barátai és tisztelői szépen sikerült bucsuestélyt rendeztek a kath. olvasóegylet helyiségében. A bucsulakomán valláskülönbőség nélkül sokan vettek részt, mert a nemesszívű, szolgálatkés lelkész népszerű volt mindazok közt, akiknek alkalmuk volt megismerni kiváló egyéniségét: a társaságban szerény, lebilineselő, rokonszenves, a szószéken, amint az egyház tanításait s eszméit hirdeti: hivei lesik, élvezik és hiszik minden szavát. Az írói pályán is nagy készséget és nem közönséges tudást hozott magával. A Széljegyzetekben irt gondolatai tartalmasak, abban a szív melege és fénye tökéletes harmóniában egyesül, annak minden egyes része mélyen átgondolt s ezeket vonzó, érdekes és plasztikus keretbe tudja állítani. . . . Így nem csoda, ha a lakomán elhangzott felkösöntők a szeretet, a ragaszkodás s a tiszteletnek a megnyilatkozásai voltak. — A pohárköszöntők sorát *Bencsik* Sándor hittanár nyitotta meg, szeretetteljes szavakban bucsuzott el — a városból távollevő prépostplébános nevében is — lelkésztársától. Utána *Zuffa* Kálmán alelnök tolmácsolta a kath. olvasóegylet ragaszkodását és szeretetét; majd *Kolbay* Sándor kir. törvényszéki elnök az egyháztanács nevében bucsuztatta a távozó lelkészt; — a tanács — ugymond mindég hálával és szeretettel fog gondolni arra a férfura, aki az egyház tanításaihoz való ragaszkodást hirdette s az egyház, a haza és a társadalom nyugalma zavaró tévelygések ellen munkálkodott. A mély hatást tett szavak után *Komáromy* István, lapunk szerkesztője emelkedett szólásra s beszéde során megemlékezett arról a kulturális tevékenységről, amelyet Traum Péter városunkban eltöltött 2 év alatt a hirlap-irodalom terén kifejtett; egy hegyi patakhoz hasonlítván működését, amely a lombos erdő közül, selyempázsittól szegélyezett medrében rohanást halad s utjában magával viszi, sodorja, tisztítja mindazt, amit a nagy természet ölébe hajt; kristályosít s azt nemesítve tovább sodorja célja felé, utjában mindenütt hasznos, áldásos szolgálatot téve az emberiségnek. A lelkes éljenzés után *Horváth* Zoltán főgimn. tanár, lapunk belső munkatársa szólott, aki lendületes, költői gondolatokban bővelkedő szavakban sorolta fel Traum Péter érdemeit, különösen pedig irodalmi tevékenységét méltatta, ahol a különböző eszmék ide-oda hanykódó hullámain, a szabadelvűség leple alatt hivalkodó, hamis bölcsészeti eszméket és a bennük rejlő veszedelmeket tárta elő, s utat, irányt mutatott az igazi krisztusi szeretetre, a melyben mind egyesülhetünk, — majd kérte őt, hogy az a szives kapocs, amely a távozót és a „Gömör-Kishont“-ot összeköti, ne lazuljon soha, hanem inkább erősödjen és a távolból is gyakran keresse fel a lap hasábjait szívet-lelket nemesítő cikkeivel. A tartalmas, sokszor lelkes éljenzéssel kísért

beszéd után *Kolbay* Sándor egyháztanács tag köszöntötte a kath. olv. egyesület polgárságát, akik ilyen szép tanujelét adták a lelkeszük iránti ragaszkodásnak, majd ismét lapunk szerkesztője kért szót és meleg szavakban köszöntötte az egyháztanács tagjait, különösen a jelenlevő *Kolbay* Sándor törvényszéki elnököt. — Beszélt még *Horváth* Gyula segédlelkész és *Uthy* Antal, akinek ötletes, humoros hasonlatait derűtséggel, s beszédének erősen sovíniszta, lelkes buzdítását, — amidőn felhívta a távozó lelkeszűt arra a hazafias misszióra, amely ott a nemzetiségi vidéken vár reá, — hosszantartó éljenzéssel fogadták. — Az igazán lelkes, sok szép felköszöntő után *Traum* Péter emelkedett fel és az ő ismert szerénységével elhárítani igyekezett azokat a kitüntető szavakat, amelyekkel őt a felszólalók elhalmozták. A kötelességteljesítés, az Isten, a haza és embertársai iránti szeretet voltak rugói minden cselekedetének és ígéretet tett, hogy nem távozik el Rimaszombat város társadalmától örökre és a távolból is örízni fogja azt a kapcsolatot, amely a városhoz fűzi, azt el nem szakítja soha. Ott a távolban is minden gondolatával, cselekedetével szolgálja Istenét, az örök igazságot és szolgálja ezt a vérrrel és könnyekkel áztatott imádott hazáját. . . . A bucsubeszédet megmegújuló, hosszantartó éljenzés követte, amely után még *Csintalan* János és *Takács* János szólaltak föl. — A vacsora igen izletes volt, amelyet *Takács* János és felesége készítettek. A hangulat mindvégig otthonos, fesztelen és vidám volt, amelyet különösen az *Oláh* Gyula kitűnő muzsikája fűszerezett, lelkesített. *Civis.*

Szabadságon. *Runyai* József löcsei kir. adóhivatali főpénztárnok f. hó 26-án családjával városunkba érkezett.

A helybeli kir. törvényszék bírói karának három tagja: *Cseh* István, *Mészáros* István és dr. *Dörgö* Gábor van jelenleg szabadságon, augusztus hóban *Kolbay* Sándor elnök és dr. *Musotter* Miklós vizsgálóbíró vizik ki szabadságukat.

Elégtétel. Nehány hét előtt idegenből származó iratokban valaki, vagy valakik szövé tették a helybeli izr. hitközség rituális ügyeit s ezzel kapcsolatban kritika tárgyává tétetett a városunkban köztiszteletnek és közszeretetnek örvendő *Singer* S. Leó kerületi főrabbi lelkészi működése is. Anymotvány városzerte élénk visszatetszést szült s különösen azon izraelita polgártársaink, kik a haladásnak hívei, megbotránkozással tárgyalták a vádakat. Mult vasárnapra *Weisz* Dávid hitközségi elnök rendkívüli közgyűlést hívott össze, melyen dr. *Cziner* Miksa és több hitközségi tag felszólalt ez ügyben. Dr. *Cziner* azt indítványozta, hogy a megjelent röpíratok tartalma felett a hitközség roszálását fejze ki s a vádakat visszautasítva teljes bizalmát és elismerését tolmácsolja a főrabbi és a hitközség elnökségének ugy adminisztrációs mint rituális működésével szemben. A közgyűlésen jelenvoltak egyhangú lelkesedéssel tette magáévá az indítványt és dr. *Lichtschein* Adolf diszelnök vezetésével testületileg megjelentek a rabbinál, hogy ott tolmácsolják a közgyűlés határozatát, mely szerint az alaptalan vádak erőlyes visszautasítása mellett a hitközség biztosítja a főrabbit szeretetéről és rendíthetetlen bizalmáról. A főrabbi lakásán a hitközség küldöttség élén dr. *Lichtschein* Adolf ékes, szép és meleg szavakkal adott kifejezést a hitközség érzelmeinek. Hangsúlyozta, hogy a főrabbinak ugy vallásos, mint hazafias és tanügyi téren kifejtett működésével a hitközség teljesen meg van elégedve, őszinte tisztelettel és szeretettel ragaszkodik lelki pártorához s további működéséhez sok sikert, Isten áldását kéri. A főrabbinak láthatólag jól esett a ragaszkodás, elismerés és bizalom lelkes és megható nyilvánítása, azért köszönetet mondott s ígérte, hogy mint eddig, ezután is mindig egyháza és hívei vallásos irányát fogja előmozdítani és szívvel, lélekkel szolgálja. A szép beszédek mély benyomást gyakoroltak a jelenvoltakra. A rendkívüli közgyűlésnek tárgyát képezte még a templomépítés ügye is, azonban ez ügyben csak annyi történt, hogy a közgyűlés egy bizottságot küldött ki, melynek a dr. *Weinberger* Rezső javaslatára az a megbízás adatott, hogy a kérdést minden oldalról tanulmány tárgyává téve, a viszonyok alapos mérlegelése után 30 napon belül jelentést tegyen

arra nézve, föltétlenül szükségesnek és keresztülvihetőnek tartja-e az építkezést, ha igen, milyen módon? A közgyűlés az elnök és főrabbi lelkes éltetésével ért véget.

Halálozások. Özv. *György* Dánielné szül. Sztruhár Erzsébet f. hó 24-én Jánosiban elhunyt. Hült tetemét 25-én délután nagy részvét mellett temették el Jánosiban. Áldás volt létele, legyen áldott halálos álma is! Az elhunytat leányai: *György* Erzsébet és *György* Aranka férjezett *Ruszkay* Gyuláné, veje: *Ruszkay* Gyula, testvérei, unokái és dédunokái gyászolják.

Özv. *Kotzmann* Pálné, szül. *Hönsch* Amália f. hó 24-én hosszas szenvedés után 68 éves korában Egerben meghalt. Temetése nagy részvét mellett folyó hó 26-án volt Egerben. Az elhunytban *Hönsch* Ede nyug. bányagazgató, bányatanácsos testvérhugát gyászolja.

György József helybeli polgártársunk, a takarékpénztár nyugdíjazott szolgálja f. hó 23-án 76 éves korában meghalt. Temetése 25-én nagy részvét mellett ment végbe.

Lapunk zártakor kapjuk a szomoru gyászírt, hogy *Walther* Gyula sajszentkirályi földbirtokos 13 éves *Béla* nevű fia vakbélgyulladásban elhunyt. A mélyen sujtott család iránt általános nagy részvét nyilatkozott meg. A korán elhunyt ifjút f. hó 29-én temették el nagy részvét mellett Putnokon a Fekete család sírboltjába.

Szalontai Samu helybeli asztalos 9 éves *László* nevű fia f. hó 25-én súlyos vörhenyben meghalt a közkórházban. F. hó 27-én temették.

Életmentő tanító. Forgácsfalán f. hó 23-ikán *Majchut* Katalin 8 éves iskolás leányka vizmerítés közben egy mély kutba esett. Véletlenül arra ment *Jókócy* Emil tanító, ki a zuhanást és loccsanást meghallotta, odasielt a kuthoz s a már fuldokló kis leányt kimentette. A leánykának jókora adag vizivásán és az ijedségen kívül nagyobb baja nem történt.

Tanítói tanfolyam. A helybeli m. kir. földműves iskolában a néptanítók gazdasági kurzusa f. hó 18-ikán vette kezdetét. A tanfolyamon 19 tanító vesz részt.

Jönnek a katonák. A Losoncson állomásozó tüzér ezred holnap d. e. 11 órakor érkezik városunkba s innen holnapután folytatja útját Kassa felé. — Augusztus hó 24—29-ig pedig Eger—Pelsőcz—Rozsnyó és Igló között lesznek gyalogsági dandárgyakorlatok.

Wlassics Tibor dr. uszórekordja. Dr. *Wlassics* Tibor f. hó 26-án délelőtt a Csorbátavat 11° R. vízhőfok mellett a legnagyobb tavolságban 20 perc alatt keresztül uszta, dr. *Wlassics* ezel három perces rekordjavitást is ért el, amennyiben ugyanezen uszótúrát évekkal ezelőtt 23 perc alatt tette meg. A jeles uszó Szent Ivány József bejei nagybirtokos sógora.

Családi harcz egy beteg körül. E kérdéssel mi nem ohajtottunk foglalkozni, mert a mi hatóságaink is érdekelve voltak. A menyinyiben azonban már az aradi lapok, sőt a fővárosi lapok is bőven foglalkoztak e kérdéssel s nem egy nyomon haladnak közleményeikben, nehogy a közönség megtévesztessék, a valódi tényállást a következőkben adjuk közre: — Köztudomásu, hogy *Kintzig* Bélát ki az orvosi vélemények szerint nagy fokú paralisziben szenved, a rokonság testvérénél özv. *Kintzig* Ferenczné jánosi nagybirtokosnőnél helyezte el, s mint állítják, a beteg ott megfelelő gondos ellátásban és ápolásban is részesült. A közelmúltban azonban az aradi városi árvaszék, mint illetékes gyámhatóság kimondotta, hogy *Kintzig* Béla, gyámjának, illetve gondnokának *Kintzig* Gézának, az árvaszék kiküldöttének és két aradi orvosnak, illetve ezekből alakított és az átvételre kiküldött bizottságnak kiadandó *Kintzig* Ferenczné ezt a határozatot megfelebbezte Arad város II-od foku hatóságához, az ottani közigi bizottsághoz, mely hatóság II-od fokulag helyben hagyta az árvaszék határozatát és elrendelte, ha másképp nem, karhatalom igénybevételével is a beteg *Kintzig* Béla elszállítását. Ezen határozatot Arad város árvaszéke azzal a megkereséssel közölte a mi alispáni hivatalunkkal, hogy ha kiküldöttői megérkeznek, a megfelelő karhatalmat az alispán rendelje ki mellőlük. — A határozat megérkezte után 2—3 nap mulva a kiküldöttek ketteje, egy árvaszéki ülnök és a gondnok személyesen je-

lentkeztek az alispánt helyettesítő dr. *Fornet* Gyula vármegyei főjegyzőnél. Dr. *Fornet* Gyula igen helyesen azt a kérdést intézte hozzájuk, hogy megkísérelték-e már a beteg átvételét, mire a kiküldöttek nemmel felelvén, kérelmekre azzal válaszolt, hogy a megkísérlés eredményéig felfüggeszti elhatározását, vagyis érdemileg nem intézkedik. Erre a kiküldöttek eltávoztak és pár óra mulva azzal tértek vissza, hogy a jánosi kastélyban, hol a beteg elhelyezve van, ellentállásra találtak s így nem tudván kötelességüket teljesíteni kérik, a karhatalom kirendelését. Dr. *Fornet* alispánhelyettes a karhatalmi segélyt erre megtagadta, még pedig a kezei között fekvő azon az alapon, hogy *Kintzig* Ferenczné felülvizsgálattal élt a belügyminiszterhez Arad sérelmes határozata ellen; továbbá mert a Dr. *Meskó* Miklós megyei főorvos és Dr. *Lichstein* Adolf tb. főorvos kezelő orvosok által kiállított vélemény alapján a beteg veszély nélküli szállítása meg nem engedhető. Ezen orvosi véleményekkel szemben tehát a felelősséget nem vállalhatja, hogy a beteg esetleg utközben elhaljon. Különben megnyugtatta a kiküldötteket, hogy a tényállás tüzetes ismertetésével azonnal táviratilag fordult a belügyminiszterhez, s ha a miniszter elrendeli a szállítást, készséggel kirendeli a karhatalmat. A minisztertől csak másodnap érkezett meg a válasz, melyszerint az elszállítás az árvaszéki ülnök és gondnok kizárólagos felelősségére meg nem akadályozható. Dr. *Fornet* tehát szerintünk helyesen járt el, mert neki nem állott hatalmában a felelősséget kimondani és áthárítani s eddig a szállításból eredhető felelősség őt terhelte. — Ez az a nagy esemény, melyet annyira feltűjtak azok az urak és az uti költségért állítólag Gömör-vármegyét akarják perelni, akkor, mikor úgy halljuk, hogy a gyámhatóság több milliót érő vagyonával rendelkezik a betegnek.

A vízvezeték munkálatai. Városunk vízvezetési munkálatai f. hó 26-án megkezdődtek. Az első lépés a négy méter mély és 15 méter széles víztartály megépítése s a jelzett napon 15 munkás az akasztóhegyen hozzálátott a víztartály földmunkálataihoz.

Szerencsétlen eset híret olvassuk a fővárosi lapokban. Jolsván ugyanis e napokban *Butiár* János gazda rókalesre indult gazdatársával *Gobják* Jánossal. A vadászat semmi eredménnyel nem járt, utána egy kocsmába tért a két gazda s vidám idogálás közben *Gobják* fegyvere szerkezetét mutatta meg barátjának. A fegyver valahogyan elsült és kirepülő tölténye *Butiár* négy éves fiacskáját találta, a ki édes apjáért jött a kocsmába és abban a pillanatban lépett be, mikor a fegyver elsült. *Gobják* János, midőn látta, hogy a kisfiu velőtrázó kiáltással eszméletlenül rogyik össze, maga ellen fordította fegyverét és kétségbeesésében agyonlötötte magát.

Az ózdi dalosok Dobsinán. A legutóbbi kecskeméti országos dalárversenyen második díjat nyert ózdi gyári dalárda ma vasárnap Dobsinán a nagyvendéglőben, műkedvelők közreműködésével a társalgási egyesület javára hangversenyt rendez, melynek programja változatos, sokat ígérő. A hangversenyt táncz követi.

Jubiláló ipartestület. A putnoki általános ipartestület 25 éves fennállásának emlékére, ma vasárnap a fürdő összes helyiségeiben diszkuglizással, tombolával és tűzijátékkal egybekötött zártkörű tánczvizalmat rendez. ;

Igazgatósági ülés. A helybeli kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága f. hó 30-án vasárnap rendes havi ülését tartja, melyen betegsegélyezési, kártalanítási és egyéb hivatalos ügyek fognak elintéztetni.

Jótekonyczélú multság. A helybeli kereskedő ifjuság az itteni jótekonyczélú egyesület javára jövő vasárnap, aug. hó 6-án a Szechenyi kert fedett táncz helyiségében a losonci cs. és kir. 25-ik gyalogezred és *Oláh* Gyula zenekarának közreműködésével, sétahangversenyyel egybekötött nyári táncmultságot rendez. Belső-díj személyenként 1 kor. 50 fillér. A sétahangverseny kezdete délután 4 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A multság kedvezőtlen idő esetén is megtartatik. Az élvezetesnek ígérkező multságra — mint halljuk — a vidékről is sokan készülnek.

Villanyvilágítás. A város villamos műveinek felépítése immár befejezést nyert, s a Kispást-téren két hatalmas, szép épület várja a nyilvánosságnak való átadást. A gépek felszerelése folyamatban van s augusztus hó 12-én lesz a próbavilágítás az első motorral, s 14-én a másik motor igénybevételével történik meg a próba. 16-án már teljesen át lesz kapcsolva a a vezeték s az újonnan felszerelt városi villamos művek fogják szolgáltatni a város világítását, mely reméljük jobb, szebb és olcsóbb lesz az eddiginél.

Sorsolás. A kisorsolt *granátfát* „Jenő 54” szám alatt *Fráter József* ur nyerte meg.

Fehér Cabaret Nagyrőczen. Művészvilágunknak négy fiatal — de báj, kellem, rutin s általában készütség és művészet tekintetében már is gazdag és országsszerte ösmert tagja rendezett f. hó 22-én egy minden tekintetben fényesen sikerült cabaret előadást Nagyrőcze városban, szép számú distingvált közönség előtt. *Neogrady Dóra*, *Nádor Jenő*, *Szendró Gyula* és *Boháty Lajos* mindannyian a Rákosi Szidi híres iskolájának elsőrendű fiatal óriásai. A zsufozásig megtelt nagy színház élvszomjas közönsége türelmetlenül várta az előadás kezdetét s a nagy szakértelemmel összeállított változatos műsor minden egyes száma után szünni nem akaró tapsal jutalmazta a ritka tehetségű fiatal művészeket. *Neogrady Dóra* atyja szülőföldjének régi ösmert közönségét az Elvált Asszonyból, Czigányszerelemből, Dollárkirálynéből előadott szólóival és duettjeivel, mely utóbbiaknál öszjitékérzékét is sejteti, oly fokban ragadta el hallgatóit, hogy az még a műsor végén is szántalanszor hívta a lámpák elé a még akkor sem fáradt kedves hangú s különösen pianóiban utólrhetetlen művésznőt. *Nádor Jenő*, mélyen átértzett szerelmes dalaival kellemes és szép terjedelmű hangjának hatásos színezésével, szerelmes duettjeiben teljes kifejezésre juttatott epesztő vágyakozásával, *Szendró Gyula* és *Boháty Lajos* kacagató s a közönséget magával ragadó coupléikkal és prózai előadásukkal *Neogrady Dóra* méltó partnereinek bizonyultak. Gratulálunk úgy az Aradi, mint a Király színház és az északvidéki szintársulat műpártoló közönségének, kiknek e fiatal művészek babérral kecsegtető pályájuk megtutása alatt bizonyosan kellemes estét fognak szerezni.

Pénzintézeti tanfolyam. A Nógrád-, Hont- és Gömöri Pénzintézeti Tisztviselők Egyesülete által rendezett pénzintézeti továbbképző szaktanfolyam f. hó 23-án nyílt meg Rozsnyó-tüdőn. A megnyitás előestélyén kedélyes ismerkedési estély volt, amely csak a hajnali órákban ért véget. Folyó hó 23-án d. e. 10 órakor nyitotta meg a tantolyamot *Kozma Ferencz* a Rozsnyói Takarékpénztár r. t. ügyvezető igazgatója, a tanfolyam tulajdonképeni vezetője, aki lelkes hangú megnyitójában melegen üdvözölte a megjelenteket. A tanfolyam megnyitásán városunk élkelőségei is nagyszámban vettek részt. A város nevében *Pósch József* dr. polgármester üdvözölte a tanfolyam vidéki hallgatóit, majd *Szász János*, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank főtisztviselője tartotta meg a „Vidéki pénzintézetek és az iparfejlesztés gyakorlati megoldása” czimen tartalmas és szép előadását. E hó 24-én ismét *Szász János* tartott előadást a „Leszámitolási üzlet elmélete és gyakorlata” czimen. F. hó 25-én *Bánffy Oszkár* a Mercur váltóüzlet r. t. ügyvezetője tartott a „Hazai pénzintézeti üzletvitel” czimen egy igen élvezetes és tanulságos előadást. Az előadások naponként d. u. 6 órakor kezdődnek s a fürdő telepen tartatnak meg. A tantolyam hallgatói számszerint mintegy 40-en nagyban hozzájárultak a tüdő élénkítéséhez.

Agyonlőtt kis leány. Klenócz nagyközség határában fekvő tanyák egyikén f. hó 23-ikán tragikus eset történt. E napon reggel ugyanis a tanyán pásztorkodó 11 éves leánynak: *Lászka Johannának* reggelit vitt ki *Verkó Márton*, egy 16 éves suhancz, ki aztán eltűnt s mostanáig elő sem került. Szvinesák *András gazda* később a tanyára kiment s ott a gyepen fekve haldokolva találta a szőke kis Hankát fején egy hatalmas lött sebbel. A kis leányt hazavitték, de már segíteni nem lehetett rajta, csakhamar kiszervenedett. — A tanyán senki más nem járt s tudták, hogy *Verkó* egy pisztolyt

vett valami társától, tehát csak ő követhette el a szörnyű tettet s az elfogatástól való félelmében nyomban meg is szökött. Az esetet teljeltették a kir. ügyészségnek s a kis leány hullájának felboncolását f. hó 24-én *Fodor Zoltán* bíró, *Penyigey Lajos* kir. ügyész jelenlétében dr. *Zehery István* és dr. *Kármán* orvosok végezték. A nyomozás folyik s a tettes kézrekerítése érdekében a lépések megtétek.

Lawn-tennis verseny. A rimaszombati tennis-egylet versenye f. hó 24-én vette kezdetét a városkerti pályákon. Az eredmény a következő: I. Férfi egyes verseny Gömörmegye bajnokságáért 12 játékos. Előmérkőzés: Szontagh Bertalan, Fáy Barna 6: 1, 6: 2, Molnár István, Hámos Zoltán 6: 3, 6: 3, Szilágyi Rezső nyert játék nélkül az elmaradt dr. Molnár József ellen, Lukács Endre, dr. Fáy István 6: 2, 6: 0. Első menet: Horváth Elemér, dr. Söldos Béla 6: 2, 4: 6, 6: 4, Szontagh Bertalan, Molnár István 6: 0, 6: 3, Lukács Endre, Szilágyi Rezső 7: 5, 6: 2, dr. Fáy Viktor, dr. Takácsy Ákos 6: 1, 6: 3. Második menet: Szontagh Bertalan, Horváth Elemér 6: 3, 2: 6, 6: 4, Lukács Endre, dr. Fáy Viktor 10: 8, 6: 2. E hó 25-én döntő küzdelem Lukács Endre, Szontagh Bertalan 6: 3, 2: 6, 6: 4, Fáy Viktor, Horváth Elemér 7: 5, 1: 6, 6: 4. Első díj: ezüst serleg és Gömör bajnoksága: Lukács Endre, II. díj: dr. Söldos Béla által ajándékozott ezüst cigarettatárcza: Szontagh Bertalan, III. díj: likőrös készlet: dr. Fáy Viktor.

II. Női egyes verseny Gömörmegye bajnokságáért. 8 versenyző. I. menet. Ragályi Tula, Horváth Ilonka 7: 5, 6: 1, Fáy-Szontagh Rózsa, Szakall Eta 6: 1, 6: 2, Kálniczky Margit, Keisler Aglaja 6: 2, 6: 4, Krayzell Miklósné, Keisler Mara 6: 1, 6: 0. II. menet: Fáy-Szontagh Rózsa, Ragályi Tula, 6: 3: 6: 3, Krayzell Miklósné, Kálniczky Margit 6: 2, 6: 2. döntő: Fáy-Szontagh Rózsa 6: 1, 3: 6, 6: 4, Ragályi Tula, Kálniczky Margit 6: 2, 8: 6. E hó 27-én megnyert I. díj (ezüst likőrös készlet) Gömörmegye bajnokságával Fáy-Szontagh Rózsa. II. díj (ezüst irókészlet) Krayzell Miklósné. III. díj (két váza) Ragályi Tula.

III. Vegyes párosverseny: Előmérkőzés: Horváth Ilonka—Fáy Barna, Lukács Margit—Hámos Aladár: 1: 6, 6: 4, 6: 4, Gundelfingen Mária—Horváth Elemér, Szakall Eta—Molnár István 11: 9, 1: 6, 6: 3. Első menet: Krayzell Miklósné—dr. Takácsy Ákos, Keisler Aglaja—Szontagh Bertalan 6: 2, 6: 0, Ragályi Tula—dr. Fáy István, Horváth Ilonka—Fáy Barna: 6: 3, 6: 2, Keisler Mara—dr. Söldos Béla, Gundelfingen Mária—Horváth Elemér: 6: 2, 6: 1, Kálniczky Margit—Lukács Endre, Fáy—Szontagh Rózsa—Szilágyi Rezső: 4: 6, 6: 3, 6: 0, döntő mérkőzések e hó 28-án félbeszakítva: Krayzell Miklósné—Takácsy Ákos, Ragályi Tula—dr. Fáy István: 6: 2, Kálniczky Margit—Lukács Endre, Keisler Mara—dr. Söldos Béla: 4: 6, 6: 3, 7: 7. Versenybíró: Báró Hámos Antal orsz. gyűlési képviselő, továbbá: dr. Söldos Béla, dr. Fáy István, Szontagh Bertalan. A verseny tegnap még folyt, így annak végeredményéről csak jövő számunkban referálhatunk. Verseny után sikerült lakoma és táncmulatság volt a Kaszinóban.

Hangverseny. A gömöri ág. hitv. ev. egyházmegye ez idei rendes közgyűlése alkalmával Rozsnyón, f. évi augusztus hó 9-én a város háza nagytermében hangversenynyel egybekötött táncmulatságot rendez a rozsnyói ifjúság. Ennek élén *Pásztor Mihály* és ifj. *Kubinyi Géza* buzgólkodnak.

Lepottyant az almafáról. Mezőtelkesen f. hó 26-án csaknem végzetes baleset történt. A Hegedüs J. kertjében egy 5—6 méter magas almata felső galyai között addig ügyetlenkedett a 11 éves Hegedüs János, míg lepottyant a fáról s mindkét karját eltörte. Behozták a városba, hol a póruljárt vigyázatlan gyermek orvosi segélyben részesült.

Tűz a hercegi uradalomban. Dobsináról jelentik a P. H.-nak, hogy Koburg Fülöp herceg pusztamezei nagy gőzfürésze, mely a dobsinai jégbarlang mellett van felállítva, f. hó 25-én porrá égett. A nagy szélben a lángok átcsaptak *Ferdinánd* bolgár király nyaralójára is, de a nagy számmal megjelent munkásoknak sikerült a nyaralót megmenteni. A tűz oka ismeretlen. A kár 100000 koronánál nagyobb.

A kór neme: „Vasagyonütés”. Lapunk múlt számában megirtuk, hogy Alsóhangonyon, Horváth József 3 éves gyermek luga fult. Ez téves közlés volt, mert a 3 éves kis gyermek luggal való leforrása Dobbenéken történt, Hangonyon azonban Horváth József 28 éves munkásnak házépítésnél egy vasgerenda a fejére és mellére esett és a halált az így létrejött sérülések okozták. Az esetről szóló halotkémii jelentés egyébként így szól: Kezelő orvos neve: „Voll”. A halál oka: a betegség, a kór neme: „Vasagyonütés”!

Vidéki tagok felvétele a temetkező egyesületbe. Régi óhajást teljesített a „rimaszombati általános temetkező egyesület” választmánya a f. hó 23-án tartott ülésében. Ugyanis Rónay Gyula pénztárnok indítványára elhatározta alapszabályainak módosítását, mert a jelenlegi alapszabályok keretében csakis a Rimaszombatban lakók részesülhetnek az egyesület által nyújtott előnyökben, az új intézkedés szerint pedig a Rimaszombat közelében levő falvak, nagyközségek lakói is telvehetők lesznek ezután az egyesület tagjai közé. Ez által nemcsak a jótékonyt mozditják elő, hanem az egyesületnek anyagi megerősödését is szolgálják.

Husdrágaság. Az élet napról-napra drágább. Horribilis módon szökik fel mindennek az ára s a hetivásárokon szinte sirnak a vásárló asszonyok, a soha véget érni nem látszó, rohamos áremelkedés miatt. A baromfi, a tojás, tejtel, vaj, minden-minden drágul; de semminek az ára nem emelkedik egyszerre oly nagy mértékben, mint a husé, aminek a marha állomány nagyfokú csökkenése lehet az oka. E héten az a keserves meglepetés érte a közönséget, hogy mészárosaink a marhahus kilogrammjának árát *egyszerre 16 fillérrel emelték*, úgy, hogy 1 kor. 60 fillérről a marhahus kilogrammjának ára 1 kor. 76 fillérre emelkedett, ami érzékenyen érinti a publikum zsebt s bizonyára növelni fogja a vegetáriánusok számát!

Kárpát-egyesületi gyűlés. A magyarországi Kárpát-egyesület f. évi augusztus hó 6-án tartja gyűlését Tátrafüreden.

Kamarai ügyek. Jeleztük lapunk múlt számában, hogy a f. évi június 21-én tartott kamarai ülésen városunk közuti vámjával foglalkozott a kamara teljes ülése. Az ez ügyben felvett jegyzőkönyv így szól: „Elnök előterjeszt, hogy azon kérelem intéztetett hozzá, hogy Rimaszombat r. t. város közevetvámügye a napirend első érdemleges tárgyaló vétecsék. Ha nincs észrevétel, úgy ez ügy most tárgyalható. Az ülés ehhez hozzájárul. Olvassatik ennél fogva Gömör- és Kishontvármegye közigazgatási bizottságának f. évi június hó 5-én 2005 sz. a. kelt megkeresése, melyben Rimaszombat r. t. város közevetvámja felől véleményt kér. Rimaszombat a kereskedelemügyi m. kir. miniszter irtól közevetvámcsedési jog engedélyezését kéri 25 évre, a vám a vasuton fel- és leadott áruk után métermázsánként 6 fillérjével szedetnek. Az iparos szakosztály, ámbár tudatában van annak, hogy a közevetvámok a forgalom érdekeit mélyen érintik, mindazonáltal, tekintettel a kérelmező város élénk kereskedelem és iparfejlesztési törekvéseire, az engedélyezés ellen észrevételt nem tesz. A 6 filléres díjtételt azonban tulmagasnak tartja, az leszállítandó 4 fillérre. A kereskedelmi szakosztály tekintettel a kérelmező város élénk kereskedelem és iparfejlesztési törekvéseire észrevételt az ellen, hogy leadásnál közevetvám szedessék, nem tesz. Az áruk osztályozandók s a vámtarifa skálaszerüleg állapítandó meg, még pedig az egyes árunemek értéke s így teherbirási képességéhez mérten. Elnök a vitát megnyitja. Edelényi Koos Samu kir. tan. alelnök támogatja a kereskedelmi szakosztály javaslatát. Utal arra, hogy az olcsóbb tömegáruk nem sorolhatók egy tétel alá a drágább s ennél fogva teherbiróbb árukkal. Kéri az iparos szakosztályt, járuljon hozzá a kereskedelmi szakosztály javaslatához. *Pfliegler Ferencz*, kir. tan. alelnök a maga részéről készséggel hozzájárul a kereskedelmi szakosztály javaslatához, melynek indokait magáévá teszi. *Grosinger Miksa*, *Szabó József* (Rimaszombat) kültagok, *Grünwald Jakab* beltág hozzászólása után elnök kihirdeti a határozatot, mely szerint az ülés a kereskedelmi szakosztály javaslatát fogadja el.

Lezuhant a magasból. Susányban a templom építésnél dolgozó kőmívesek között dolgozott *Zaraba Péter* 13 éves kőmíves inas. A fiú f. hó 25-én mintegy 8 méter magas állványon elcsuszott és lezuhant a földre. Arczán és karján szenvedett súlyos sérüléseket, melyekkel beszállították a kórházba.

Vizbefult asszony. Sajópuspökiben f. hó 21-én halálos baleset történt. *Jakab Ignác* 21 éves fiatal asszony, ki lázas betegségben szenvedett már napok óta, a késő esti órákban észrevétlenül kiment a Sajó vizéhez s eddig ki nem derített módon a vízbe esett, belefulladt. Hulláját másnap fogták ki a vízből. Az esetet bejelentették a kir. törvényszékhez, mely elrendelte a hulla boncolását. *Penyigey Lajos* kir. ügyész, dr. *Musotter Miklós* vizsgálóbíró f. hó 22-ikén dr. *Zehery István* törvényszéki és dr. *Kármán Aladár* kórházi orvossal a helyszínén megjelent. A boncoló orvosok megállapították, hogy a lázas betegség következtében bizonyára önkívületi állapotban fulladt a vízbe a szerencsétlen fiatal asszony.

Halálos ütés. Jánosiban f. hó 23-ikán este Mag bora János egy erőteljes fiatal legény társaival *Bial Józseffel* és *Bial Jánossal* iddógált, majd a koresmából az *Hona* pusztá felé indultak, valami nézeteltérés támadt közöttük, mire összekaptak, Mag János állítólag biciskáját vette ki zsebéből. Erre *Bial János* egyik kezével megragadta Mag János kezét, hogy a kést ki ne nyithassa, másik kezében levő ólmosvégű vasbotjával fejbe vágta Mag Jánost. A szerencsétlen ember nyomban összeesett. Korán reggel beszállították a helybeli közkórházba, hol egy fél óra múlva meghalt. A bíróság elrendelte a vizsgálatot s a hullát f. hó 25-én felboncolták az orvosok. Kitünt, hogy egy irtózatoss erős csapás érte a fejet s az agyvelő is összeroncsolatott. A *Bial* testvéreket letartóztatták s *Bial János* beismerte bűnös cselekményét, bár állítólag jó czímborák voltak s Magot nem akárta agyonütni. A vizsgálat folyik.

Husvizsgálók figyelmébe. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekelteket figyelmét arra, hogy *Fokányi László* m. kir. állategészségügyi felügyelő „Husvizsgálók törvénykönyve” cím alatt törvény és rendelet gyűjteményt adott ki, mely magában foglalja mindazon rendeleteket és elvi határozatokat, a melyek a husvizsgálati rendelet tárgyában 1908. évi 54300. sz. a. kiadott földmiv. min. rendelet végrehajtása során kiadottak. A munka ára példányonként 3 kor., postaköltség 65 fillér. Megrendelhető *Fokányi László* m. kir. állategészségügyi felügyelőnél (Budapest, Földmiv. min. miniszterium) a pénz előleges beküldése, vagy utánvét mellett.

Megszökött rab. A vármegyei közkórházból, *Ondisz János* rab, kit június 27-én szállítottak be súlyos betegsége miatt a kórházba, f. hó 19-én este megszökött. Körözését elrendelték.

Vasuti elgázolás. F. hó 22-ikén szombaton este a helybeli vasuti állomáson a vonat elgázolta *Szelesan Györgyöt* — egy rovott multu paraszt embert, ki nemrég került ki *Illaváról* 14 évi büntetés kiállása után. Nem tudni, hogy a különben is részeg ember öngyilkossági szándékkal feküdt-e a sínre vagy véletlenül került a vonat kereké alá. A gép az ember törzsén ment keresztül s azt ketté vágta. Nyomban kiszünetelt a szerencsétlen, kinek holttestét a bíróság f. hó 24-ikén felboncoltatta a helybeli közkórház halottas házában.

Husipari kongresszus és kiállítás. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a f. évi szeptember hó 17-én Budapesten megtartandó harmadik husiparos kongresszussal kapcsolatban a Husiparosok Országos Szövetsége, mint az Országos Iparegyesület szakosztálya megbízásából az e célra delegált bizottság Budapesten a városi iparsarokban szeptember hó 16-tól október hó 1-ig husipar kiállítást rendez. A kiállításon nemcsak a husipar művelői, hanem a rokoniparágak és a husipar segédeszközeit előállító üzemek is résztvehetnek. A kiállítás iránt érdeklődők forduljanak részletes felvilágosításért a III. husipari kongresszus és II. husipari kiállítás irodájához Budapest, VI. gróf *Zichy Jenő* utca 4.

CSARNOK.

A fehér lepke.

Irtó: SZÉCSI ISTVÁN.

II.

A bakovai kuria még egyszer hangossá vált, de nem a mulatság zajától, hanem a részvét, az utolsó tisztelet adástól, melylyel a rokonok és ismerősök elkísérték felsőmárfalvi és bakovai *Bakó Domokos* nagyságos urat az utolsó útjára, a bakovai park végén levő családi kriptába.

A temetést végző pap sok minden jótettét felemlgette, szegény szeretetét, a családja, házája iránti hű, odaadó jellemét: a bűneit nem, mert hiszen bűnei nem is voltak, ha csak azt nem számítja az ember, hogy nem értette meg a kor szavát, mely megtiltja a régi módon való élést, és aki nem engedelmeskedik neki, azt szigorúan bünteti, úgy mint őt is.

Este a nagy család jelenlevő tagjai konferenciát tartottak a nagy teremben, a miután megegyezésre jutottak, behívták *Melániát* és *Olivért*: a család nestora a következőket mondotta el, mint a családi tanács határozatát:

Kedves gyermekeim! ahogy szétnéztek, és látjátok, a kik a család tagjai közül itt vagyunk, mind osztja veletek annak a háromszoros nagy csapásnak súlyát és fájdalmát, a mely a ti iltu szíveteket érte, megkeserítette; kiesett házatoknak minden oszlopa, először édes anyátok hagyta itt a dűledező házat, azután beköszöntött az anyagi végromlás, melyből csak ez az ősi kuria maradt meg, meg az édesanyátok által gyümölcsözőleg elhelyezett szép összeg pénz, és most bekövetkezett mindezek betetőzéseül atyátok halála, melynek fájdalmában, — mint előbb mondtam, — mindnyájan osztozunk teljes érzésünkkel veletek, s miután még mindketten fiatalok vagytok, a családi tanács engem mint legöregebbet a családban kért fel, illetve bizott meg, hogy atyátok helyett atyátok legyek, melyet én nagyon szívesen elfogadok, és itt a rokonok előtt kijelentem, hogy legtöbb gondomat fogja képezni a ti gondosan való felnevelésetek, fájdalmaitoknak eltelejtése és anyagi dolgaitoknak rendbeszedése, tartása. Te édes *Olivér* fiam, nálam fogsz lakni Budapesten, s ha majd tanulmányaidat bevégezted és addig az Isten meghagy életbe engemet is, gondoskodom arról, hogy kellő posztóba juss és hogy a családodatok utóbb ért anyagi csapást idők múlva kiköszöröld; te pedig *Melania* nagynénédnél báró *Barackynénál*, édes anyád testvérénél lelsz majd szerető otthon és vigasztalást, kívül évente két hónapig itt fogtok velünk együtt nyaralni, itt a bakovai curiában. — A curia gondozását az itt élő két öreg cselédre, *Jánosra* és *Zsuzsira* bizzuk, kik édes atyátoknak hű, megbízható cselédjei voltak. — Ime át is adom nekik az összes kulcsokat, hiszem, hogy gondját fogják viselni a reájuk bizott szentélynek.

Azután az összes vendégek összecsofolgatták a két szép árvát, busás borralalókat adván a két öreg cselédnek, *Melania* és *Olivér* megegyezően kimentek a kriptába elbucszni a drága halottaktól, egy óra múlva már csendes, sötét lett a bakovai nagy kuria, a rokonokat és a két árvát pedig a rohanó gyorsvonat szállította a nagy város renetegébe feledni; csak a *János*

bácsi ablakából szűrődött ki egy kis világosság, ez mutatta, hogy van itt mégis valami élő lény.

Másnap az új földesur jött el, tagbaszakadt erős, zsidó ember, jóságos, de határozott kifejezésű arczán alig láthatók az ötven-hatvan év gondokban eltöltött ideje.

A nagy koppantó kalapács ütésre nagy csoszogva jön elő *János bátyó* és nem valami barátságos arczezal fogadta az adjon Istent.

— Nyissa ki *János bácsi*, be akarok menni.

— Azt szeretném tudni, hogy minek? — nincs itt más csak én meg a süket *Zsuzsi*, mi meg nem tartozunk magának semmivel.

— Csak nyissa ki *János bátyó* az öreg tanácsos urral akarnék beszélni, aki a nagyságos ur árváinak a gyámja.

— Nem nyitom én a felhőnek se, nem elég galyibát csinált már maga? — elégedjék meg vele, meg az öreg nagyságos ur nincs is már itt, elmentek valahányan voltak, mind, tegnap este a gyorsal.

— No, azért nem kell úgy zörögni *János bácsi*, meg én nem is tudom, hogy miért haragszik úgy reám?

— Még kérdezi az ur, hát nem a magáé e mind a két birtok? Nem az vitte-e a nagyságos urunkat a sirba, mi?

— Ejnye! *János bácsi*, nem én vagyok annak az oka, látja, ha én meg nem veszem, megveszi más, lehet még rosszabb ember mint én, látja én a kuria nélkül adtam érte annyit, mint más a curiával együtt, azt akartam, hogy legalább ez megmaradjon a maga nagyságos urának, pedig látja, nekem is vannak gyermekeim.

— No, hát az még szép magától izé . . . az urtól, de hát miért akar bejönni?

— Így már nem megyek be, majd megírom levélben, a mi mondandóm van, de meg magának is elmondhatom a mit írni fogok, még pedig azt, hogy ha a házhoz valami vendég jön akárhonnán, hát csak üzenjen át, az én kocsi-som majd befog akár mikor, mert nem szeretném, ha nem négyesen jönne valaki ide, a másik mondani valóm meg az, hogy ha a parkban vagy a kertben, hol annyi dolog volna, hogy kigyelmed nem győzné, csak üzenjen át az alsó majorba annyi emberért, amennyi szükséges, de el ne felejtse. Most meg az Isten áldja meg.

Még meghallhatta az új földesur a kanyarulatnál, hogy mint kiabál *János bácsi* a süket *Zsuzsi* néniének:

— Ez se olyan zsidó, mint a többi, sok emberség lakik benne.

* * *

A bakovai öreg curia hasonlatos lett a paraszt emberhez, a ki az egész életét csendes munka közben tölti el, de ha valami ünnepeget tart, akkor azután igazán őszintén, romlatlan szíve egész melegevel tud mulatni.

Az egy évig hallgató öreg curia is nagyot nézett, mikor a nyár második hónapjában az új földesur lovai alig győzték hordani a sok fényes vendéget. Fővárosi lárma költözött a vén mogorva falak közé, mely vetélkedett a *János bácsi* burkolt örömeivel, aki csak a bajusza alatt mosolygott az újra feltámadt zajos, eleven életnek, motyogott is örömeiben valamit, ahogy

MAGYAR ÁSVÁNYVIZET IGYUNK!

A sok járvány-veszélyekre való tekintettel elhatároztam, hogy az ősidőktől legjobbnak elismert

VÁRGEDEI (VALÉRIA-FORRÁS)

természetes szénsavdús, baktériummentes gyógy-ásványvizet rendkívüli olcsó árban bocsájtom a fogyasztó-közönség rendelkezésére.

Megrendelhető a „Várgedei-fürdő” kutkezelőségénél és

KOHN ALBERT fakereskedő **Rimaszombat**, a **VÁRGEDEI-FÜRDŐ** és ásványviz-források tulajdonosánál.

totyogott-motyogott ide-oda, de hát ki értené azt, a süket Zsuzskó néni nem, annyi bizonyos, de azért érti az a ki a veséket vizsgálja.

Igy ment az évről-évre, János bátyó úgy volt már a bekövetkező nyárral, mint a gyerekek a karácsony, meg a vizsga várással, számított, hogy még hány-szor fekszik le addig.

Olivér már férfi, jogot végzett kitűnő sikerrel; Melánia fehér, mint mindég, de szép és jó mint egy angyal, még nem teledte el a csapásokat és mintha a bánat emésztene gyönyörű személyét.

János bácsi csak akkor néz rossz szemmel, mikor Olivér az új földesur leányának Irénkének veri a szelet, nem szereti sehogysem a dolgot, pedig Irénke jósága már őt is meghódította, mint mindenkit, aki vele érintkezett, de mégis vannak kifogásai, tudja Isten, az ilyen vén urasági cseléd nagyobb arisztokrata, kevésbé engedékeny a kékvért illetőleg mint a született kékvér, — és ebben nagyon együtt érez az új földes ur Rónai is, mert bár szíve egész jóságával szereti Olivért, konservatív gondolkodása nem tudja megbocsájtani Irénkének, hogy egy kissé több szimpátiát mutogat a szép szomszéd fiának, mint amennyi egy bármily kedves szomszédnak dukál.

Melánia minden reggel meglátogatja szülei nyugvó helyét, rendszeren Irénkével, kívül egymást a rajongásig szeretik.

— Szabad-e nekem is imádkozni itt a szüleid sírjánál Melánia? — kérde egykor Irénke, mivel tudod én zsidó vagyok.

Melánia sirva borult Irénke vállára, és azután szépen az ő fehér lelkétől elvárhatóan magyarázta meg, hogy a szívből jövő ima felszáll az eget Urához, bármily vallásu ember legyen is az, ki azt elmondja.

Külömben Melániát, mivel az édes atyja utolsó estélyén szereplő fehér lepkét annyiszor emlegette, tréfásan elnevezték fehér lepkének és ő nem tiltakozott ez ellen az elnevezés ellen.

A tanácsos ur nagyon kedves öreg ur, a szomszédokat látja vendégül, hol meg ő járja a szomszéd curiákat; hol itt, hol ott van kirándulás, estély, hol a vén, százados fák alatt alsózatnak, a fiatalok pedig valami társas játékot játszanak. — A tanácsos ur úgy osztás közben végig-végig néz a játékosok.

— Lesz itt még fény valamikor.

Olivérnek Irénkével való feltűnő jó „barátság”-át nem tartja veszedelmesnek, hiszen fiatalok, szerencsének maguknak jó emlékeket, hogy öreg korukban legyen majd, ahogy ő mondja, — min rágódnok. Ő már kiszemelte Olivér jövőbeliét és Olivért úgy ismerte, mint a ki az ő szavát mindenkor megfogadja, — annál jobban meglepte tehát, mikor egy vaddisznólesből hazatérve Olivér Irénke testi és lelki szépségeinek illusztrálásával mulattatta őt, még pedig oly hévvel, hogy az nem lehetett semmiképpen csak „barátság”. Szerencse, hogy a nyaralásnak ugyis rövid időn belül vége lett légyen, mert más-képen hirtelen elutaztak volna.

* * *

Farsang van, — Egyik bál a másikat éri, sőt néha hat is jut egy napra, de azért jut mindenikre résztvevő feles számmal. — Micsoda fény, pompa, — egy kis darab valóság a meséből.

Olivér gyám-bátyjánál házi estély van, most kétszer fényesebb, mind máskor, a nagyságos ur ugyanis méltóságos lett, királyi kitüntetés érte, és hogy még fényesebb legyen az ünnepély, ez alkalom címén meg van hívva felsővidasi Vidassy Gábor ur is t. családjával, ez a család egyik nőtagja azon kiválasztott, ki Olivért lenne majd leendő boldogítani. — Olivér tüzzel udvarol a szép Janikának, mintegy tüntet vele, Irénkének pedig egy huszártiszt teszi a szepet, míg Melánia egy tulinom, hercegi kis bárónővel beszélget. Az új méltóságos ur boldog, a boldogság csak úgy sugárzik az arcáról. — Ő kezdi meg a táncot. Tánczol mindenki, Olivér Vidassy Janikával egész éjjel, de egyszer Irénkét is felkéri, vele akar táncolni, azután kezdődik a csárdás, mikor már mindenki belemelegedett a táncba, Irénke halkan oda szól Olivérnek:

— Holnap utazunk apával haza a birtokunkra.

— Tehát úgy lesz, ahogy megbeszéltük?

— Bennem bizhat.

Azután tánczolnak tovább is, de miután mindennek vége szokott lenni, úgy ez is véget ért, a vendégek nagyobb része táncz után elment, még Vámosyék bucsuznak.

— Ki volt az a keleti szépség Olivér, akivel az utóbbit tánczolta? — kérde Janika Olivértől.

— Ez egy nagybirtokos leánya Rónai Irénke a mi vidékünkrol.

— Kár jobban körülötte nem forogni, mert amint hallom, az ő édes atyja az új földesur magok után, tudja, hallottam és olvastam már én ilyeneket, próbálja meg, hátha sikerül, no pá, pá, Isten áldja meg. — Próbálja meg, ne felejtse.

— Köszönöm szépen a jó tanácsot, majd megpróbálom.

Vámosy Janika pedig kivonult a családjáé élén a fess huszártisztal, s míg a kocsihoz értek, elég hangosan dudolták Etienne románcaának refrainjét:

„Et l'on revient toujours
A ses premiers amours.”

— Sőt el sem hagytam azt, gondola magában Olivér és vigan, a kegyes túszurásokkal mit sem törődve, szaladt fel a lépcsőn.

Odafönt a méltóságos ur ragyogó ábrázattal fogadta, ujságotlva, hogy Vámosyának igen megtetszett Olivér, a dolog kezdete jó.

— És te mit szólsz Janikához, fiam Olivér?

— Nem tudom még mit gondoljak felőle, úgy látni, hogy a kis Onagysága teljesen tisztában van azzal, miszerint ő léssen azon kiválasztott, akit én, a család félrebillent anyagi mérlegének édes atyja általi egyensúlyba hozásáért el fogok venni, különben nagyon kedves, szép kis teremtes, szó sincs róla. De komolyan még nem tudok róla beszélni, elvégre most látam először.

— No, majd egymáshoz törődtek.

— Kedves bácsi, valamit jelenteni is akarok, ma beszéltem a házirovossal, aki meghűlésemre azt mondta, hogy nem fog ártani egy kis utazás a délen, azért elhatároztam, hogy a jövő héten lemegyek a tengerpartra öt-hat hétre s csak a bácsi beleegyezése van még hátra.

— Amit én a legnagyobb örömmel megadok, csak azt kötöm ki, hogy szorgalmas levéliro légy.

Mikor Olivér elment, az öreg méltóságos ur örömeiben a kezét dörzsölte.

— Ime, milyen nagyszerűen megy minden, Olivér elmegy gyógyulni, akarom mondani felejteni, a szép zsidó lányt kiverni a szívből, azután tiszta szívvel haza jön és rendbe tesszük a házassága ügyét.

*

Különös dolgok történtek pedig a házibált követő harmadik héten, a méltóságos ur még egy árva sort sem kapott délreszállt kedves öccsétől, ami őt felette bosszantotta, míg viszont Rónai nagybirtokos ur igenis kapott egy levelet Vas megyében lakó nővérétől, hogy mi az oka annak, hogy a két hét előtt utbainditottnak jelzett Irénke még maig sem érkezett meg, ami ismét Rónai urat már nem bosszantotta, hanem egyenesen kétségbeesztette. A levelet épen este kapta, de azért rögtön fogatott és hajtattott ki az állomásra, mikor a kapun kiér, egy sürgönyt hoznak elébe. — Mi lesz az? Felbontja. Ennyi állott benne: „Kocsit kérek a kilencz órásihoz. Önökhöz jöttem. — Fehér Lepke.”

Rónai ur előtt kezdett világosodni, de ezzel kétségbeesése nem csökkent, visszautent, hogy mondják meg a feleségének, hogy készítsen estebédet, mert jön a Fehér Lepke, mikor pedig a béres bárgyuan nézett rá, hozzátette, hogy majd tudják már azt odabent, csak így mondja. Azután elment.

Míg a vonat beérkezett úgy járt-kelt Rónai ur, mintha a perron egy ketrecz, ő pedig bengáliai tigris volna, de végre esengettek, a vonat berohogott és egyik szakaszából kiszállt Melánia, a Fehér Lepke. — Rónai ur hozzátette, üdvözölte, Melánia intett, hogy szót sem s azzal szó nélkül kisérttek a kocsihoz, most már az volt Melánia első szava, hogy itthon van-e Irénke, Rónai felelet helyett a levelet adta át, amit ez átfutva gondolatokba merülve nézett maga elé.

— Tud ön róla valamit? kérde Rónai.

— Semmit, egyikről sem! de sejteni sejték valamit.

— Rosszat, vagy jót.

— Nem olyan rosszat, mely talán őket életben fenyegeti, de elég rossz már az is, hogy együtt mentek, hogy együtt vannak: Olivér ezelőtt két héttel utazott el délre, üdülni és azóta semmi hír róla. — Irénke mikor ment el?

— Ugyancsak két hét előtt. Tudja-e, hogy ez egy rettenetes állapot. Most már én is egészen tisztán látok, de hol találjuk fel őket? Ilyen és hasonló kérdésekkel telt el az idő, míg Rónaiékhoz megérkeztek.

Rónainé egészen össze volt törve, egyik zokogásból a másikba esett, Melánia vigasztalta, de hiába. Rónai elbucszott, mert mint mondá, nyugodni tér, ha tud ugyan nyugodni, mert reggel megyen Budapestre, hogy a nyomozást megkezdje.

* * *

Rónai, megérkezése után, először is az öreg méltóságos urhoz hajtattott, no itt várt még rá a keserűség, a méltóságos ur egészen össze volt törve, szólni sem birt, csak intett a kezével, hogy mindent tud, hogy minden oda van, azután átadott Rónainak egy lapot, hogy olvassa, ő pedig növekedő felindulással a következőket olvasta abból:

„Az olasz partokon legutóbb dühöngött viharok magyar áldozatai is vannak, ugyanis Nizza közelében most fogtak ki a halászok egy férfi és egy női holttestet, mint a férfi zsebében talált irásokból kitűnt, az illető egy igen tehetséges magyar jogász, a nő pedig felesége, vagy valami hozzátartozója, a férfi neve Bakó Olivér.”

Eddig szolt a rövid kis hír, mely gyászba borította a két szerencsétlenül jártak hozzátartozóit, ott zokogott öccsért a szerető bátya, az asztal másik végén imádott leányáért a megtört atya, a kinos, fájdalmas vergődést végre a méltóságos ur törte meg, odament az íróasztalához, a fiókból kivett egy kis albumot, ahol Olivér arcképe volt téve, egy borítékot talált a helyén, az volt ráírva: a kedves, jó bácsinak Olivér és Irénke — emlékül, felnyitotta és ime Olivér arcképe mellett ott volt Irénke arcképe is.

A méltóságos ur odaintette Rónait, aki meglátván leánya arcképét, össze-vissza eséskolta azt és azután nézték, nézték és sirtak együtt. Végül a méltóságos ur szólalt meg, keserves, rezignált volt a hangja.

— Elvehetnéd már azt az angyalt, elvehetnéd.

— Oda adnának már édes leányom, oda adnának.

Csak most érezték ők, hogy mint szerethette egymást az a két lélek, akik boldogságának ők állták útját és az önvád marcangolta mindkettőnek lelkét.

Csengetés hallatszik az előszobából, nem sokára az inas alakja jelenik meg és tálcán sürgönyt hoz. Egykedvűen nyul utána a méltóságos ur, az előbbinél már rosszabbat nem hozhat a táviró, felnyitja és olvassa: „Bácsi és Rónai ur azonnal utazzanak haza. Újabb hír. Melánia.”

* * *

Rónai egész uton azon gondolkozott, hogy miként adja tudtára feleségének a rettenetes hírt, ki sem bírja azt az asszonyt.

A vasutnál Melánia várta őket, szomorú volt, nem szolt egész uton semmit. Az asszony is szomorú volt, de kétségbeesettnek nem látszott, sőt majdnem vigan fogadta a méltóságos urat és megérkezésük után betessékelte térjével és Melániával együtt a legutolsó szobába, hol aztán Melánia vette át a szót.

— Először is kijelentem, hogy a tegnapi lapban, — melyet mi is olvastunk, — közölt hírből bátorodom kételkedni, miért? már tegnap reggel észrevettem, hogy a cselédség ropant nagy idegenkedéssel van irányomban, kevés ügyességgel kihallgattam a beszélgetésüket, melyből megtudtam, hogy félnek tőlem, amiért Fehér Lepkének hallotta a béres a sürgönyt felolvasásakor a nevemet, ezen félelemnek pedig az adja az okot, hogy a kastélyban, a mi kuriánkban két hét óta kísértnek és mikor János bácsit a gondnokot megkérdezték, hogy mitéle kísértet lehet az, hát azt mondotta, hogy az a fehér lepke kísért, amelyik boldogult atyánkat is kísérette halála estélyén. Arra, hogy a kastélyban kísértettek, nem sokat adtam

volna, hanem amit János bácsi mondott, az szegyet ütött a fejembe és este én meg Rónai néni elmentünk titokban a kastélyhoz legközelebb álló falhoz hallgatóni és csakugyan hallottuk a zongora elmosódó hangjait, de világosságot is láttunk, senkinek nem szólva semmit, hogy a madárkák meg ne tudják és el ne repüljenek, estére, mikor elülnek, megfogjuk őket szépen, meglepve.

Rónai és a méltóságos ur, mintha villany érte volna őket, felugrottak és nagy ujjongva kiabálták, hogy ők nem várják az estét, hanem mennek rögtön, hogy bizonyosat tudjanak, de Melánia leintette őket.

A kapu kulcsáról lenyomatot vettünk, folytatá Melánia s már készen is van, János bácsit is meglepjük, hogy ne értesítse őket.

Ugy is lett. János bácsi olyan zavarba volt, hogy Zsuzska néni hívta méltóságos urnak, Rónait meg kisasszonyozta, végre mégis kapacitálták és szép lassan kivallott mindent, azután fel is vezette nagy esendben a társaságot s így sikerült meglepni a pár galambot, ahogy épen estebédjüket költötték el.

A bácsi, az apa, az anya örömben összevissza esókolták a fiatalokat s úgy örültek, hogy újra feltalálták őket, miszerint mindent elfeledtek, mindent megígértek.

Melániát meglátva, a fiatalok hozzá szaladtak ölelték, esókolták és úgy mondogatták:

— Te édes, áldott, jó kis Fehér Lepkénk!

≡ Keressük mindenben a legjobbat! ≡

Legyünk óvatosak az egészséges ivóvíz választásánál, **igyunk és kérjünk** mindent:

SZÁNTÓI

természetes ásványvizet,

mely gazdag, természetes szénsavtartalmánál és rendkívül szerencsés vegyiösszetételénél fogva igen kellemes ízű, az egészségre nézve hasznos

első rangu asztali- és gyógyvíz.

Bornak: **Füszer.** — Betegnek: **Gyógyszer.**

Egészségesnek: **Óvszer.**

Főraktár: **DEREKAS JÁNOS** füszer- és esemegek kereskedőnél **Rimaszombat.**

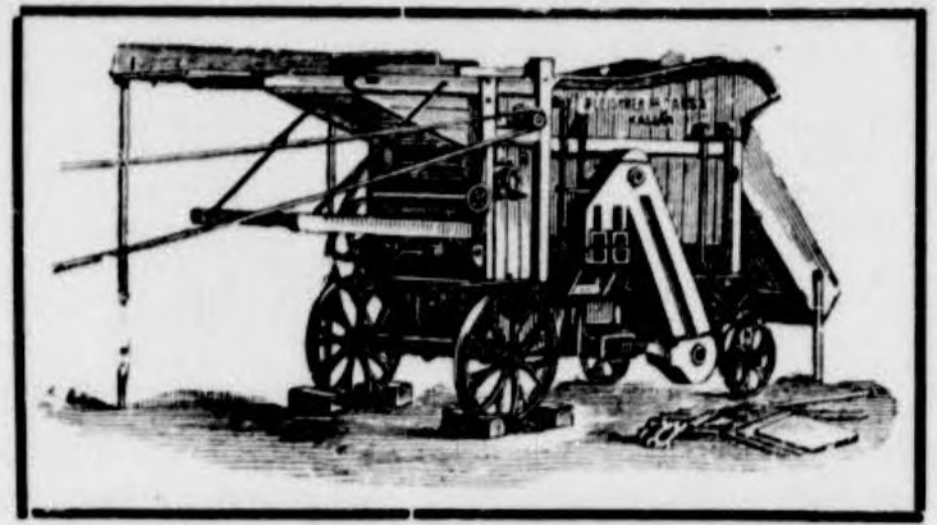
FLEISCHER és TSA.

GÉPGYÁRA ÉS VASÖNTÖDÉJE KASSÁN, VÁM-UTCZA 11. SZ.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemeltartásával ezélszerűen s gondosan gyártott jőhírnevű gépeit a **nyári idényre**, nevezetesen:

Cséplőkészleteit könnyű járással, járgány vagy gőzmozdony általi hajtásra.

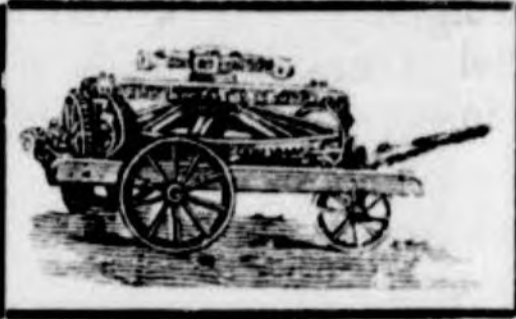
Kézi cséplőgépeit járgány hajtásra is alkalmazva, szalmarázó készülékkel vagy anélkül. **Backer- és magtár-rostát**, továbbá mindennemű **szivattyukat, gőzgepeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezéseket**, mint p.: **Henze-**

főzőket, cukrosítókat, maláta-, burgonya-zuzókat, malom-berendezéseket stb.

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét** **állandóan raktáron tartjuk.**

Gazdasági gépeink képes, valamint öntődének gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük. 4-6

A Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank R.-t.

üzletfeleinek, t. közönségnek szives tudomására hozza, miszerint a mai követelményeknek megfelelőleg **Rimaszombatban** felépített

gépgyárát és gépjavitó műhelyét üzembe hozta.

Gyárt és javít: motorokat, cséplőket, elevátorokat és mindenféle gazdasági és ipari gépeket, malomberendezéseket és vasszerkezeti munkákat. ::

Hengerrovátkálás gyorsan és pontosan eszközöltetik.

Autogén gyorsforrasztás tengely vagy bármilyen öntött vasalkatrészekre 24 órán belül eszközöltetik.

:: Állandó raktár mindenféle gazdasági gépekben ::

A géptulajdonosok felkéretnek, hogy a javításra szoruló gépeket mielőbb szállítsák be, nehogy későbbi időszakban beállani szokott torlódás miatt, az késedelmesen eszközöltessék. 31-*

Megbízható ügynökök felvételnek.

Megbízható ügynökök felvételnek.

RÁBELY MIKLÓS és FIA

:: könyvnyomdája és könyvkötészete ::

Telefon-szám 52.

RIMASZOMBAT,

Erzsébet-tér 9.

Iskoláknak: oklevelek, értesítők, bizonyítványok, kimutatások stb., stb.

Ügyvédeknek: intő-levelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, díjjegyzékek, kötvények, szerződések, óvások, levélpapírok, levélborítékok.

Pénzüintézeteknek: alapszabályok, értékpapírok, részvények és szelvény-ívek, betéti könyvecskék, üzleti könyvek, mérlegszámlák stb., stb.

Kereskedőknek és iparvállalatoknak: körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti könyvek, czimkék és ragezédulák, intőlevelek, levélpapírok és borítékok czégnomással, czimkártyák, üzleti jelentések, levelezőlapok stb.

Falragaszok, hirdetémenyek, műsorok, étlapok, eljegyzési és esketési értesítők, meghívók, tánczrendek, gyászjelentések, névjegyek stb., stb.

Könyvkötészetünk: — a legújabb gépekkel és segédeszközökkel felszerelve — mindenféle könyvkötői és diszmunkák kifogástalan elkészítését gyorsan és méltányos árak mellett felvállal.

Ajánlják a leg-

ujabb rendszerű

gépekkel felsze-

relt, modern be-

:: rendezésü ::

könyvnyomdájukat,

könyvkötészetüket,

minden e szakba

vágó munkák

pontos, gyors és

izlésteljes kivite-

lére a legjutányo-

sabb árak mellett

Gyermektelen házaspár³⁻³
mint **inas** és **sza-
kácsné**, kerestetik
augusztus 1-re Sáros-
megyében lakó nőtlen
urhoz. — **Czim:** megtud-
ható a kiadóhivatalban.

ELADÓ HÁZ.

Kossuth-utca 41. számú ház
szép udvarral és nagy kerttel eladó.
Venni szándékozók értekezhetnek:
ANDRÁSI LÁSZLÓ fényképészszel. 7-*

CIGARETTA HÜVELYEK

rendkívül olcsón kaphatók
IFJ. RÁBELY MIKLÓS
könyv-, papirkereskedésében Rimaszombat

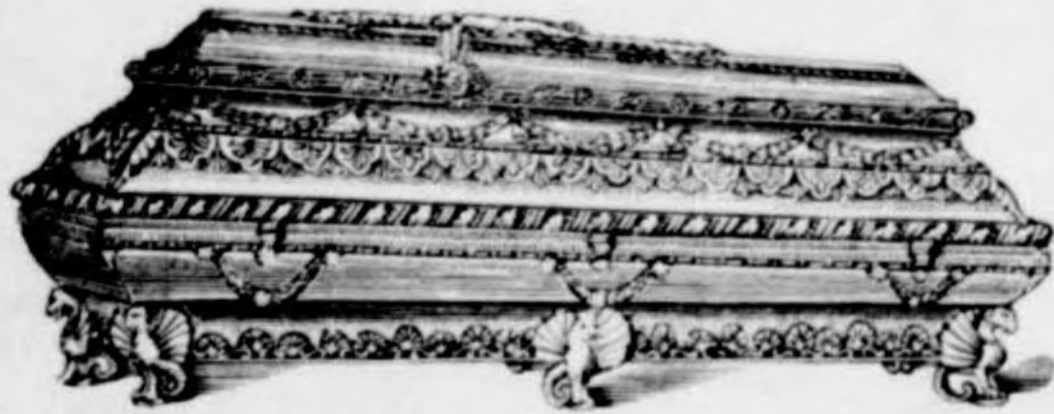
Árak 100 darabonként:	Fix	30 fill.
Sirolin	14 fill. Marschall	32 fill.
Kincsem	16 fill. Aba	32 fill.
Kohinor	18 fill. Heba	32 fill.
Pique	20 fill. Jacobi antimik.	32 fill.
Sorompó	24 fill. Rizabadi	34 fill.
Club specialité	28 fill. Kader	36 fill.

1 drb cigarettatöltő-gép . . . 14 fillér
100 drb finom fehér szopóka . . . 96 fillér
100 drb finom fehér, kétszer égetett szivar-
szopóka 1.16 fillér. — Club, Rizabadi,
Amra, Exquisit, Lombart, Bonton stb.
legjobb cigarettapapirosok olcsóbb, mint
bárhol.

Értesítés.

Tisztelettel hozom tudomására Rimaszombat
város és a vidék n. é. közönségének, hogy **45 év**
óta fennállott

HOLLÓSY-féle temetkező-vállalatot

átvettem, azt ezentúl a régi név igénybe-
vételével, **Deák Ferencz-utca 24. sz. alatt**
Zsuffa Kálmán-féle újonnan épült házban a
saját nevem alatt fogom tovább vezetni. — Ké-
rem eunélfogva mindazokat, kiknek kedves halottaik
eltemetése osztályrészül jut, ezen szomorú köteles-
ségek teljesítésével engem megbízni. Elvállalok min-
denféle temetkezést és az ezzel járó összes teendőket.

Tartok raktáron mindenféle nagyságban és ki-
vitelben **érecz- és fakoporsót, szemfedőt, sir-
koszorút, koszoruzsalagot, készítették gyász-
jelentéseket, ravatalozást** stb. mérsékelt áron
a leggyorsabbtól a legdiszesebbig.

A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu
pártfogását tisztelettel kéri 31-*

ZAWADZKY EDE

Rimaszombat, (Deák Ferencz-u. 24.)

Eladó ház.

Kossuth Lajos-utca 35. számú
ház, melyben több lakás van és külön udvarral
bir, szabad kézből eladó.

Venni szándékozók értekezhetnek ugyanott
Rentka Jánossal. 9-*

Első gömörvárm. villanyerőhajtásra berendezett mérleg- és gépjavitó műhely.

4-*

KORENT V.

géplakatos, gépész, mechanikus
és puskaműves.

Rimaszombat, Szécsi-utca 3. szám alatt.

Alólírott tisztelettel hozom a n. é. közönség szives tudomására, miszerint jó hírnévnek ör-
vendő **mechanikai- és géplakatos-műhelyemet** a mai kor igényeinek megfelelően
gyárszerűen, motorerőre, modern szerszám-gépekkel rendeztem be: mi által azon kellemes
helyzetben vagyok, hogy mindenféle speciális géplakatos-munkát, gazdasági és másnemű
gépek és **mérlegek javítását** a legjutányosabb áron — ugy helyben mint vidéken —
gyorsan és pontosan megelégedésre eszközölök. — Mindentéle

mérlegek és súlyok műhelyemben 1—2 nap alatt javíttatnak

és a helybeli állami mértékhitelítő hivatalnál meg is hitelesíttetnek. — Gazdasági gépek,
lokomobilok, kazán- és tüszekrények javítását, dugattyu-gyűrűk készítését, csapágyak
(lágerek) öntését, továbbá hengerek és bármilyen méretű dobtengelyek esztergályozását,

eséplöszekrények javítását és átalakítását elvállal-
lom. — Községi tüztecskendők, szivattyúk, vízve-
zetékek javítását és újak szerelését elvállalom,
valamint minden e szakmába tartozó különleges
mechanikai munkák; varrógépek, kerékpárok,
villanyesengők, fegyverek ezután is pontosan

és mérsékelt áron javíttatnak. — A t. motortulajdonosok figyelmét különösen felhívom arra,
hogy — a mennyiben állandóan szakképzett motor-szerelőt tartok — minden rendszerű
és benzín-motorok javítását úgy itthon műhelyemben, mint vidéken is elvállalok.

Szabadalmazott bőrtalpvágó gép.

Sensatio a bőripar terén!

Gyártok: Saját találmányu szabadalmazott
egyetemes talpbőrvágó s kivágó gépeket,
mely bőrkereskedők, cipészek, cipőgyárosok
és minden bőriparral foglalkozók részére nél-
külözhetetlen, ezen géppel egész talpbőröket
bármilyen nagy, egész és féltalpakat, sarok le-
metszéseket egy hajtásra — tetszés szerinti
alakokban és vonalban — egyenes vagy dült
(rézsut) metszésben lehet végigválni, illetve
kivágni.

A nagyérdemű közönség pártfogását és
rendeléseit kérve, vagyok kiváló tisztelettel:

KORENT V.

Árjegyzék e gépekről ingyen!

A Rimaszombati Konzervgyár R.-T.

Vásárol: nyári almát, selejtes almát és egészséges hullott almát, szilvát, apró és
középtajta körtét, zöld diót, vörös áfonyát, ringlót, barackot, meggyet,
málnát, ribizlit bármilyen mennyiségben.

Elad és ajánl: zöld borsót, zöld babot, gombákat, paradicsomot, befőttet,
czitrom, narancs és **málnaszörpöt**, gyümölcs izeket, czuk-
rozott gyümölcsöt és czukrozott narancshéjat a legjobb minőségben.

Árajánlattal, árjegyzékkel és a gyümölcs vételre vonatkozó

felvilágosítással a gyárvezetőség készséggel szolgál. 4-*

Levél és távirati czim: **„KONZERVGYÁR“ RIMASZOMBAT.** .-